

Kichik yosh guruhlari bilan musiqiy mashg'ulotlarni rejalashtirish va monitoring qilishning ilmiy asoslari

Sadoqat Samatovna Ashurova
Buxoro xalqaro universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada musiqiy mashg'ulotlarni rejalashtirish jarayonining barcha bosqichlari atroflicha yoritilgan. Tadqiqotda monitoring tizimining nazariy asoslari, monitoring turlari va darajalari (strategik, taktik, operativ), monitoring ob'ektlari (bolalar rivojlanishi, pedagog faoliyati, dastur amalga oshirish, ta'lim muhiti, jarayon sifati), monitoring usullari (kuzatish, so'rovnomalar, intervyu, test, portfolio tahlili, video-tahlil, audio-yozuv tahlili), pedagogik diagnostika metodologiyasi, baholash mezonlari va ko'rsatkichlari tizimi, taraqqiyot dinamikasini kuzatish, individual rivojlanish traektoriyasi, monitoring natijalarini tahlil qilish va interpretatsiya qilish, qaror qabul qilish mexanizmlari, korreksion-rivojlantiruvchi tadbirlar rejalashtirish ham chuqur tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: musiqiy rivojlanish, strategik rejalashtirish, operativ rejalashtirish, mazmun tanlash, metodlar tanlash, usullar determinatsiyasi, musiqiy o'yinlar, garmonic rivojlanish

Scientific Foundations for Planning and Monitoring Music Activities with Early-Age Preschool Groups

Sadoqat Samatovna Ashurova
Bukhara International University

Abstract: This article covers all stages of the planning process of musical activities in detail. The study also deeply analyzes the theoretical foundations of the monitoring system, types and levels of monitoring (strategic, tactical, operational), monitoring objects (child development, pedagogical activity, program implementation, educational environment, quality of the process), monitoring methods (observation, questionnaire, interview, test, portfolio analysis, video analysis, audio recording analysis), pedagogical diagnostic methodology, system of assessment criteria and indicators, monitoring of development dynamics, individual development trajectory, analysis and interpretation of monitoring results, decision-making mechanisms, planning of corrective and developmental measures.

Keywords: musical development, strategic planning, operational planning, selection of content, selection of methods, determination of methods, musical games, harmonic development

I. KIRISH. Kichik yosh (3-4 yosh) - bolaning intensiv rivojlanish davri, "nayli bolalik" bosqichi. Bu yoshda bola jismoniy, psixik, ijtimoiy jihatdan tez sur'atlar bilan o'sadi va rivojlanadi. Nutq faol rivojlanadi (500-1500 so'z), harakat koordinatsiyasi yaxshilanadi, hissiyotlar boyiydi, ijtimoiy munosabatlar murakkablashadi. Aynan shu davrda musiqiy qobiliyatlarning asoslari, musiqaga qiziqish va muhabbatning poydevori shakllanadi.

Kichik yosh bolalari bilan musiqiy mashg'ulotlarni tashkil etish - bu maxsus pedagogik mahorat, chuqur bilim va ko'nikma talab qiladigan murakkab jarayon. Bu yoshdagi bolalarning xususiyatlari - qisqa diqqat, tez charchoqlanish, hissiyotlarning beqarorligi, o'yin faoliyatining ustunligi - pedagog shu xususiyatlarni chuqur bilishi va hisobga olishi kerak.

Ilmiy asoslangan rejalashtirish - bu tasodifiy, spontan emas, balki aniq maqsadlarga yo'naltirilgan, yosh xususiyatlariga mos, tadqiqot natijalariga asoslangan rejalar tuzish. Monitoring - bu jarayonni doimiy kuzatish, baholash, tahlil qilish, zarur korrektsiyalarni kiritish. Rejalashtirish va monitoring bir-birini to'ldiruvchi jarayonlar: reja - yo'l xaritasi, monitoring - navigatsiya.

Ushbu maqolada kichik yosh guruhlar bilan musiqiy mashg'ulotlarni rejalashtirish va monitoring qilishning ilmiy asoslari, amaliy metodikasi taqdim etiladi.

II. KICHIK YOSH DAVRI: PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK XUSUSIYATLAR

2.1. Jismoniy rivojlanish

- Tez o'sish davri: bo'y 8-10 sm, vazn 2-2,5 kg o'sadi
- Harakat koordinatsiyasi yaxshilanadi, ammo hali mukammal emas
- Katta va kichik motorika rivojlanadi
- Tez charchoqlanish, yuqori harakatlanish ehtiyoji
- Uyqu muhim (kuniga 12-13 soat, jumladan kunduzgi uyqu)

Musiqiy mashg'ulot uchun ta'siri:

- Mashg'ulot qisqa bo'lishi kerak (15 daqiqa)
- Ko'p harakat, o'yinlar
- O'tirgan holda uzoq vaqt bo'lmaslik
- Jismoniy mashqlar, musiqiy-ritmik harakatlar muhim

2.2. Kognitiv rivojlanish

Piaget bo'yicha: Predoperatsional bosqich (2-7 yosh). Xususiyatlari:

- Egosentrizm: Bola faqat o'z nuqtai nazaridan ko'radi
- Animizm: Jonlanmagan narsalarni jonli deb hisoblaydi
- Konkret fikrlash: Abstrakt tushunchalar qiyin

- Sehrli fikrlash: Sabab-oqibat mantiqiy emas

Musiqiy mashg'ulot uchun ta'siri:

- Konkret, ko'rgazmali, obrazli material
- Musiqiy obrazlar: hayvonlar, tabiat, tanish predmetlar
- Sehrli, ertaksimon syujetlar
- Abstrakt tushuntirishlarni minimallashtirish

Diqqat: Qisqa muddatli (5-7 daqiqa), barqaror emas, tez chalg'iydi.

Xotira: Asosan ixtiyorsiz, obrazli xotira yaxshi rivojlangan.

Tafakkur: Namoyon-harakat tafakkuri (predmet bilan amaliy harakat orqali o'rganish).

2.3. Nutq rivojlanishi

- Faol lug'at: 1000-1500 so'z
- Oddiy gaplar qurish (3-4 so'z)
- Savollar davri: "Bu nima?", "Nega?"
- Talaffuz hali mukammal emas
- Fonemik eshitish rivojlanish bosqichida

Musiqiy mashg'ulot uchun ta'siri:

- Qo'shiqlar oddiy, tushunarli so'zlar bilan
- Artikulyatsion mashqlar, musiqiy-logopedik o'yinlar
- Takrorlar, qofiydor matnlar

2.4. Hissiy-iroda sfera

- Hissiyotlar kuchli, ammo tez o'zgaruvchan
- Hissiyotlarni nazorat qilish qobiliyati zaif
- Kuchli his-tuyg'uli bog'lanishlar (ota-ona, pedagog)
- Qo'rquv, xavotir paydo bo'lishi mumkin
- Ixtiyoriy xulq-atvor shakllanish bosqichida

Musiqiy mashg'ulot uchun ta'siri:

- Emotsional muhabbat, issiq munosabat
- Bolani qo'rqitmaslik, bosim o'tkazmaslik
- Ijobiy his-tuyg'ularni kuchaytirish
- Musiqa orqali emotsional holatni tartibga solish

2.5. Ijtimoiy rivojlanish

- O'yin - etakchi faoliyat
- Parallel o'yin (yonma-yon, ammo hali birgalikda emas)
- Katta-kichik munosabatlarini tushunish bosqichida
- Egosentrizm - "men" tushunchasi kuchli
- "Men o'zim" davri - mustaqillikka intilish

Musiqiy mashg'ulot uchun ta'siri:

- O'yin shakli - asosiy yondashuv

- Guruh o‘yinlari hali qiyin, juft yoki kichik guruh
- Mustaqillikni qo‘llab-quvvatlash, ammo yordam berish

2.6. Musiqiy rivojlanish

- Musiqaning umumiy kayfiyatini (quvnoq/qayg‘uli) sezish
- Qisqa, oddiy melodiylarni eslab qolish
- Tovush diapazoni: re1 - lya1 (6-7 yarim ton)
- Yuqori va past tovushlarni farqlash
- Oddiy ritmik naqshlarni takrorlash (Ta-Ta, Ti-ti)
- Musiqaga mos harakatlar (qo‘l chalish, oyoq bosish, yurish)
- Sharshovli va oddiy zarb asboblarini ishlatish

III. MUSIQIY MASHG‘ULOTLARNI REJALASHTIRISH

3.1. Rejalashtirish prinsiplari

Ilmiylik prinsipi: Rejalar yosh psixologiyasi, pedagogika, musiqashunoslik fanlarining ilmiy ma’lumotlariga asoslanadi.

Tizimlilik prinsipi: Barcha qismlar (yillik, oylik, haftalik, kunlik) o‘zaro bog‘langan, yagona tizim.

Maqsadga yo‘naltirilganlik: Aniq, o‘lchanadigan maqsadlar qo‘yiladi (SMART prinsipi).

Yosh xususiyatlariga moslik: Rejalar 3-4 yoshli bolalarning imkoniyatlariga to‘liq mos keladi.

Moslashuvchanlik: Rejalar qat’iy emas, vaziyatga qarab o‘zgartirilishi mumkin.

Davomiylik va istiqbollilik: Har bir reja keyingisiga asoslanadi, uzoq muddatli maqsadlar ko‘zda tutiladi.

Individual va differensial yondashuv: Guruh ichida har bir bolaning xususiyatlari hisobga olinadi.

3.2. Maqsad qo‘yish: SMART metodologiyasi

SMART maqsadlar:

S (Specific - Aniq): "Musiqiy qobiliyatlarni rivojlantirish" emas, balki "Tovush balandligini farqlash qobiliyatini shakllantirish (yuqori/past tovushlar)".

M (Measurable - O‘lchanadigan): "Guruhning 70% bolalari yuqori va past tovushlarni to‘g‘ri farqlaydi (diagnostik topshiriq yordamida)".

A (Achievable - Erishiladigan): Maqsad realistik, kichik yosh imkoniyatlariga mos.

R (Relevant - Tegishli): Maqsad umumiy musiqiy rivojlanish dasturiga mos.

T (Time-bound - Vaqt chegaralangan): "O‘quv yilining birinchi yarim yilida".

Misol:

- ✗ Noto‘g‘ri: "Bolalar yaxshi kuylashlari kerak"
- ✓ To‘g‘ri: "O‘quv yili oxirigacha guruhning 80% bolalari 8-12 taktli, re1-lya1 diapazonidagi oddiy qo‘shiqlarni to‘g‘ri melodiya va so‘zlar bilan kuylay oladilar"

3.3. Yillik rejalashtirish

Yillik reja tuzilishi:

I. Umumiy ma'lumotlar:

- Guruh nomi, yoshi
- Bolalar soni
- Pedagog ma'lumotlari

II. Guruhning boshlang'ich holati diagnostikasi:

- Sentyabr oyida diagnostika o'tkaziladi
- Musiqiy qobiliyatlar darajasi (tovush balandligi, ritm, tembr)
- Qiziqishlar, motivatsiya
- Maxsus ehtiyojli bolalar (agar bo'lsa)

III. Yillik maqsad va vazifalar:

Umumiy maqsad: Kichik yosh bolalarining musiqiy qobiliyatlarini, estetik didini, musiqaga qiziqishini shakllantirish va rivojlantirish.

Vazifalar:

1. Qo'shiq kuylash: Oddiy melodiya va matnli qo'shiqlarni o'rgatish, to'g'ri nafas olish, aniq talaffuz qilish ko'nikmalarini boshlash
2. Musiqa tinglash: Qisqa musiqiy asarlarni tinglash, umumiy kayfiyatni (quvnoq/qayg'uli) sezish qobiliyatini rivojlantirish
3. Musiqiy-ritmik harakatlar: Oddiy harakatlarni (yurish, qo'l chalish, sakrash) musiqaga mos bajarish ko'nikmalarini shakllantirish
4. Cholg'u asboblari: Sharshovli va oddiy zarb asboblari bilan tanishish, oddiy ritmlarni chalish

IV. Repertuar ro'yxati:

- Qo'shiqlar (15-20 ta): milliy va dunyo bolalar qo'shiqlari
- Tinglanadigan asarlar (10-15 ta): obrazli, dasturli musiqa
- Musiqiy o'yinlar (10-12 ta): syujetli va syujetsiz
- Asbobda chalinadigan oddiy ritmlar

V. Taqvim-tematik reja: Oylar bo'yicha asosiy mavzular, qo'shiqlar, o'yinlar.

VI. Diagnostika rejalari:

- Sentyabr: Boshlang'ich diagnostika
- Yanvar: Oraliq diagnostika
- May: Yakuniy diagnostika

VII. Ota-onalar bilan ishlash:

- Ochiq mashg'ulotlar (oyiga 1 marta)
- Konsultatsiyalar
- Konsertlar (choraklik)

3.4. Oylik rejalashtirish

Oylik reja yillik rejani konkretlashtiradi.

Noyabr oyi rejasi (misol):

Mavzu: "Kuz"

Maqsadlar:

- Kuz mavzusidagi qo‘shiqlarni o‘rganish
- Kuz tabiat tovushlarini (shamol, yomg‘ir) asboblardan ifodalash
- "Barglar tushmoqda" ritmik-harakat o‘yinini o‘rganish

1-hafta:

- Yangi qo‘shiq: "Kuz keldi" (oddiy melodiya, 8 takt)
- Tingalsh: "Kuz" (Chaykovskiy "Oktabr" dan parcha, 1 daqiqa)
- O‘yin: "Barglar" (sakrash, aylanish)
- Asboblardan: Marakas bilan "yomg‘ir" tovushini taqlid qilish

2-hafta:

- Takrorlash: "Kuz keldi"
- Yangi qo‘shiq: "Yomg‘ir tomchilari"
- Harakat: Sekin va tez yurishni farqlash
- Asboblardan: Do‘mbira - "shamol"

3-hafta:

- Ikki qo‘shiqni mustahkamlash
- Tinglash: Vivaldi "Kuz" (1,5 daqiqa)
- O‘yin: "Qushlar janubga uchmoqda"
- Asboblardan: Guruh - barcha asboblardan "kuz simfoniyasi"

4-hafta:

- Yakunlash, takrorlash
- Mini-konsert: Ota-onalar uchun kuz qo‘shiqlari
- Kuz manzarasini musiqa tinglab chizish (integratsiya)

3.5. Haftalik va kunlik rejalashtirish

Haftalik reja: Har bir mashg‘ulot uchun qisqacha plan: mavzu, qo‘shiqlar, o‘yinlar, asboblardan.

Kunlik (mashg‘ulot) konspekti:

Mashg‘ulot konspekti tuzilishi:

I. Tashkiliy ma‘lumotlar:

- Guruh: Kichik guruh
- Sana: 15 noyabr
- Mavzu: "Kuz barglari"
- Maqsad: "Kuz keldi" qo‘shig‘ini mustahkamlash, "Barglar" o‘yinini o‘rganish

Vazifalar:

- Ta‘limiy: Qo‘shiqni aniq kuylash, oddiy ritmni takrorlash
- Tarbiyaviy: Kuzga muhabbat, tabiatni hurmat qilish
- Rivojlantiruvchi: Diqqat, xotira, koordinatsiya

Jihozlar: Piano/sintezator, marakas (har bir bolaga), "barglar" (qog'ozdan), audio (Chaykovskiy "Oktabr")

II. Mashg'ulot borishi:

1. Kirish qismi (3 daqiqa):

- Musiqali salomlashish: "Assalomu alaykum, bolalar!" (kuy bilan)
- Motivatsiya: "Bugun biz kuz bog'iga sayohatga chiqamiz!"
- "Poezd" o'yini: Qo'shiq kuylayb, xonada "poezd"da aylanish

2. Asosiy qism (10 daqiqa):

a) *Qo'shiq kuylash (4 daqiqa):*

- Takrorlash: "Kuz keldi"
- Pedagog avval kuylaydi (namoyish)
- Bolalar bilan birgalikda
- Faqat bolalar (pedagog jim)
- Solo (xohlagan bola)

b) *Musiqaning tinglash (2 daqiqa):*

- "Endi bog'da tinchgina o'tiramiz, kuz musiqasini tinglaymiz"
- Chaykovskiy "Oktabr" (1 daqiqa)
- Qisqa suhbat: "Musiqaning qanday edi? Qayg'uli yoki quvnoqmi?"

c) *Musiqiy-ritmik o'yin (4 daqiqa):*

- "Barglar tushmoqda"
- Har bir bola "barg" (qog'oz)
- Musiqaning tinch - barglar sekin tushmoqda (sekin harakatlar)
- Musiqaning tez - barglar shamol ichida uchmoqda (tez harakatlar, sakrash)
- Musiqaning to'xtasa - barglar yerga tushdi (cho'kkalab o'tirish)

3. Yakuniy qism (2 daqiqa):

- "Sayohatimiz tugadi, poezd qaytmoqda"
- Xulosa: "Bugun nima qildik?"
- Barcha bolalarni maqtash
- Musiqali xayrlashish

III. Kutilayotgan natija: Bolalar "Kuz keldi" qo'shig'ini yaxshiroq kuylaydilar, "Barglar" o'yinida tez/sekin harakatlarni farqlaydilar.

IV. Kuzatishlar (mashg'ulotdan keyin to'ldiriladi): Qaysi bolalar faol, qaysilari qiyinchilikka duch keldi, qanday o'zgartirishlar kerak.

IV. MONITORING TIZIMI

4.1. Monitoring tushunchasi va turlari

Monitoring - bu jarayonni doimiy, tizimli kuzatish, ma'lumotlar to'plash, tahlil qilish, baholash va qaror qabul qilish.

Monitoring turlari:

Strategik monitoring: Yillik maqsadlarga erishilish jarayonini kuzatish.

Taktik monitoring: Oylik, choraklik natijalarni baholash.

Operativ monitoring: Har bir mashg'ulotni kuzatish, tezkor korrektsiya.

4.2. Monitoring ob'ektlari

1. Bolalar musiqiy rivojlanishi:

- Tovush balandligi hissi
- Ritm hissi
- Tembr idroki
- Musiqiy xotira
- Vokal ko'nikmalari
- Musiqiy-ritmik harakatlar

2. Bolalarning qiziqishi, motivatsiyasi:

- Mashg'ulotlarda faollik
- Emotsional javob
- Savollar, tashabbuslar

3. Pedagog faoliyati:

- Metodlar samaradorligi
- Vaqt menejmenti
- Bolalar bilan muloqot

4. Mashg'ulot sifati:

- Tuzilish, mantiq
- Materiallarning moslik darajasi
- Maqsadlarga erishilish

4.3. Monitoring usullari

Pedagogik kuzatish:

Eng asosiy usul. Pedagog har bir mashg'ulotda bolalarni kuzatadi, qayd etadi.

Kuzatish jurnali (misol):

Bola ismi Tovush balandligi Ritm Qiziqish Faollik Izoh

Alisher + +/- Yuqori Faol Ritmni ba'zan chalg'itadi

Madina +/- + O'rtacha Passiv Uyatchan, guruhda kuylashni istamaydi

Diagnostik topshiriqlar:

O'quv yilida 3 marta: sentyabr, yanvar, may.

Tovush balandligini farqlash:

- Pedagog ikki tovush chalyapti (yuqori/past)
- Bola qaysi baland ekanligini ko'rsatadi (qo'lni yuqoriga/pastga)

Ritmni takrorlash:

- Pedagog oddiy ritm chalyapti (Ta-Ta yoki Ti-ti-Ta)
- Bola takrorlaydi

Baholash:

- 3 ball: Erkin, to'g'ri bajaradi

- 2 ball: Ozgina yordam bilan
- 1 ball: Qiyin, ko‘p yordam kerak

Video va audio yozuv:

Mashg‘ulotlar, bolalarning ijrolari yozib olinadi. Keyinchalik tahlil qilinadi, portfolioga qo‘shiladi.

Portfolio:

Har bir bolaning individual portfoliosi:

- Diagnostika natijalari
- Video/audio yozuvlar
- Rasmlar, ijodiy ishlar
- Pedagog kuzatishlari
- Ota-onalar fikrlari

Ota-onalar so‘rovnomasi:

Chorakda bir marta:

- Bolaning uyda musiqaga qiziqishi
- Qo‘shiqlarni eslaydi va kuylayidimi?
- Takliflar, savollar

4.4. Monitoring natijalarini tahlil qilish

Miqdoriy tahlil:

Foiz, o‘rtacha ko‘rsatkichlar:

- Guruhning 85% bolalari yuqori/past tovushlarni farqlaydi (sentyabrda 40% edi)
- O‘rtacha ball: 2,7 (1-3 shkala)

Sifatiy tahlil:

Har bir bolaning individual taraqqiyoti, qiyinchiliklari.

Dinamika tahlili:

Vaqt bo‘yicha o‘zgarish:

- Sentyabr: 1,5 ball
- Yanvar: 2,2 ball
- May: 2,8 ball → Ijobiy dinamika

Qaror qabul qilish:

Monitoring natijalari asosida:

- Nima yaxshi ishlayapti? - davom ettirish
- Nima qiyin? - metodlarni o‘zgartirish, qo‘shimcha mashqlar
- Qaysi bolalarga individual yordam kerak?

V. AMALIY TAVSIYALAR

5.1. Rejalashtirish bo‘yicha

- Rejalarni oldindan tayyorlash (oylik reja - oy boshida, haftalik - hafta boshida)
- Moslashuvchan bo‘lish - agar reja ishlamasa, o‘zgartirish
- Repertuarni xilma-xil tanlash - milliy, jahon, klassik, zamonaviy

- Takrorlashni unutmaslik - yangi material oldingi asosda
- Integratsiya - musiqa + tasviriy san'at, adabiyot, tabiatshunoslik

5.2. Monitoring bo'yicha

- Har bir mashg'ulotdan keyin qisqa yozuv (5-10 daqiqa)
- Portfolio muntazam to'ldirish
- Diagnostika vaqtida (sentyabr, yanvar, may)
- Natijalarni tahlil qilish, xulosalar chiqarish
- Ota-onalarga axborot berish (kundalik, WhatsApp guruhi)

5.3. Yosh xususiyatlarini hisobga olish

- Qisqa mashg'ulotlar (15 daqiqa)
- Ko'p harakat, o'yin
- Konkret, obrazli materiallar
- Emotsional muhabbat, sabr-toqat
- Majburlamaslik, bosim o'tkazmaslik

XULOSA. Kichik yosh guruhlari bilan musiqiy mashg'ulotlarni ilmiy asoslangan rejalashtirish va monitoring qilish - bu yuqori professional pedagogik faoliyat, chuqur bilim, ko'nikma va mas'uliyat talab qiladi. Ilmiy asoslangan rejalashtirish - bu yosh psixologiyasini, pedagogik prinsiplarni hisobga olgan, aniq maqsadlarga yo'naltirilgan, tizimli, moslashuvchan rejalar yaratish. Monitoring - bu jarayonni doimiy kuzatish, baholash, tahlil qilish va tezkor korrektsiyalar kiritish.

Rejalashtirish va monitoring birgalikda mashg'ulotlar samaradorligini keskin oshiradi, bolalarning musiqiy rivojlanishini ta'minlaydi, pedagogning professional o'sishiga yordam beradi. Bu - zamonaviy, ilmiy, natijaga yo'naltirilgan pedagogikaning asosi.

Kichik yosh - musiqiy rivojlanishning "oltin davri". Bu imkoniyatni to'g'ri rejalashtirish va doimiy monitoring orqali maksimal darajada ishlatish - bizning mas'uliyatimiz va professional burchimiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Отличие музыкальной культуры от музыкального искусства в контексте эстетики. Science and Education 3 (5), 1562-1569
2. КБ Холиков. Роль теоретичности и применения информационных систем в области теории, гармонии и полифонии музыки. Scientific progress 2 (3), 1044-1051
3. КБ Холиков. Образовательное учреждение высшего профессионального образования в музыкальной отрасли Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 946-951
4. КБ Холиков. Музыкальная идея и создание новых идей, его развитие. Science and Education 5 (6), 129-136

5. КБ Холиков. Неизбежность новой методологии музыкальной педагогике. *Science and Education* 4 (1), 529-535
6. КБ Холиков. Характеристика психологического анализа музыкальной формы, измерение ракурса музыкального мозга. *Science and Education* 4 (7), 214-222
7. КБ Холиков. Локально одномерные размеры, основа динамично развитого произведения музыки. *Science and Education* 3 (11), 1007-1014
8. КБ Холиков. Задачи хора для вырождающегося нагруженного управления косвенного, противоположного и параллельно-двигающегося голоса. *Scientific progress* 2 (3), 690-696
9. КБ Холиков. Прослушка классической музыки и воздействия аксонов к нервной системе психологического и образовательного процесса. *Science and Education* 4 (7), 142-153
10. КБ Холиков. Манера педагогической работы с детьми одарёнными возможностями. *Science and Education* 4 (7), 378-383
11. КБ Холиков. Магнитные свойства тяготение к человеку многоголосного произведения музыке. *Scientific progress* 2 (3), 728-733
12. КБ Холиков. Система грамматических форм полифонии, свойственных для классической многоголосной музыки. *Science and Education* 5 (11), 137-142
13. КБ Холиков. Искажения при синхронном направлении двух голосов в одновременной системе контрапункта и их решение. *Science and Education* 5 (11), 143-149
14. КБ Холиков. Три новые версии дефиниции формулировки мажора и минора. *Science and Education* 5 (11), 150-157
15. КБ Холиков. Психика музыкальной культуры и связь функции головного мозга в музыкальном искусстве. *Science and Education* 4 (7), 260-268
16. КБ Холиков. Перенос энергии основного голоса к другим голосам многоголосной музыки. *Science and Education* 3 (12), 607-612
17. КБ Холиков. Дифференцированное обучение студентов на занятиях гармонии и анализа музыкальных произведений. *Scientific progress* 2 (3), 1038-1043
18. КБ Холиков. Модели информационного влияния на музыку управления и противоборства. *Science and Education* 4 (7), 396-401
19. КБ Холиков. Характер музыки и результат смысловое содержание произведения. *Scientific progress* 2 (4), 563-569
20. КБ Холиков. Абстракция в представлении музыкально психологического нейровизуализации человека. *Science and Education* 4 (7), 252-259

21. КБ Холиков. Внимания музыканта и узкое место захвата подавление повторения, сходство многовоксельного паттерна. *Science and Education* 4 (7), 182-188
22. КБ Холиков. Защитный уровень мозга при загрузке тренировочных занятиях и музыкального моделирование реальных произведениях. *Science and Education* 4 (7), 269-276
23. КБ Холиков. Элементы музыкальной логики, фундамент музыкального построения. *Science and Education* 3 (1), 578-583
24. КБ Холиков. Основные концепции, проблемы и методы как теории и гармония в деятельности учителя музыкальной культуры в школе. *Science and Education* 3 (1), 663-670
25. КБ Холиков. Музыкальная модель, эффективный численный ритм и программный комплекс для концентрации вокального пения. *Science and Education* 3 (1), 546-552
26. КБ Холиков. Содержание урока музыки в общеобразовательном школе. *Scientific progress* 2 (3), 1052-1059
27. КБ Холиков. Музыка и психология человека. *Вестник интегративной психологии*, 440-443 2 (1), 440-443
28. КБ Холиков. Новые мышление инновационной деятельности по музыкальной культуры в вузах Узбекистана. *Science and Education* 4 (7), 121-129
29. КБ Холиков. Фокус внимания и влияние коры височной доли в разучивании музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 304-311
30. КБ Холиков. Особенность взаимосвязанности между преподавателем и учащимся ракурса музыки в различных образовательных учреждениях: детском саду, школе, вузе. *Science and Education* 4 (2), 1055-1062